Wat niet gehoord mocht worden, moet juist gezegd worden!

Asbest Dialoog
Rubriek: "Toezicht"
23 oktober 2026
Nr. 44

Vier weken wachten op veiligheid?

Een asbestdialoog over spoed, meldingstermijn en de plicht tot afweging

---

1. Inleiding

De spanning Een inventariseerder en een saneerder stellen vast dat **asbest met spoed moet worden verwijderd**. Waarom houdt een gemeente of Omgevingsdienst dan toch vast aan **vier weken wachten**? En waarom hoor je soms dat de saneerder "**eerst moet wachten op toestemming**"?

Het eenvoudige antwoord is dat het **Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)** een termijn voorschrijft. **Artikel 7.10, eerste lid**, verbiedt het slopen van een bouwwerk waarbij asbest wordt verwijderd zonder melding **ten minste vier weken vóór** het begin van de werkzaamheden. Dat is een duidelijke regel, maar het is niet het hele antwoord.

De termijn is bedoeld om een melding te kunnen beoordelen en de werkzaamheden voor te bereiden. De toestand van het materiaal, de plek en de kans op beschadiging kunnen maken dat **snel ingrijpen nodig is**. Dan kan een vaste termijn wringen met het concrete geval.

De kernvraag is daarom niet of vier weken te lang is. De vraag is of een **vaste termijn zonder inhoudelijke afweging** mag worden gehandhaafd, ook als deskundigen de spoed aantoonbaar onderbouwen en een veilige uitvoering mogelijk is.



2. Wat artikel 7.10 Bbl bepaalt

- **Lid 1, hoofdregel:** melden **ten minste vier weken vóór aanvang**. Bij asbest geldt de drempel van **10 m³ sloopafval niet**.
- **Lid 2, termijn van ten minste een week:**
  - **reparatie- of mutatieonderhoud** aan een asbesthoudende toepassing, als handhaving van de termijn tot onnodige leegstand zou leiden of het gebruiksgenot ernstig zou belemmeren;
  - het verwijderen van **beperkte hoeveelheden hechtgebonden platen of vloermateriaal door een particulier** (maximaal **35 m²**).

- **Lid 3, afwijking:** als dit **naar het oordeel van het bevoegd gezag nodig is**, kan worden afgeweken van de termijnen uit lid 1 en 2. In de praktijk gaat het om **verkorting**. **IPLO** noemt als voorbeeld een **calamiteit** waarbij het van groot belang is restanten zo spoedig mogelijk te slopen.
- **Lid 4, uitzonderingen op lid 1:** onder meer het slopen op grond van een **last onder bestuursdwang** of **last onder dwangsom**.

Lid 3 is geformuleerd als **bevoegdheid van het bevoegd gezag**. De saneerder heeft **geen recht** om af te wijken. Lid 4 onder b laat zien dat de regelgever het bevoegd gezag ruimte laat om, waar nodig, een sloop **buiten de meldingstermijn om** mogelijk te maken. Voor een spoedsituatie is dat een instrument om serieus te bespreken, naast lid 3.

3. Een melding is geen vergunningaanvraag

In de praktijk krijgen saneerders te horen dat ze moeten wachten tot de OD "**toestemming**" geeft of de melding "**accepteert**". Dat past niet bij de systematiek van artikel 7.10.

- **Binnen de gewone termijn.** Artikel 7.10 lid 1 stelt één eis: de melding moet **ten minste vier weken vóór de start** zijn gedaan. Een **goedkeuringsvereiste** staat er niet in. Is de melding volledig en is de termijn verstreken, dan is er **geen toestemming meer nodig**.

Een OD die dan nog wacht met "akkoord" geven, voegt een eis toe die de tekst niet kent.

- **Volledig of niet.** Artikel **7.11 Bbl** bepaalt welke gegevens bij de melding horen. **IPLO** wijst erop dat een **onvolledige melding niet als melding geldt**. Een melding is dus volledig of niet. Dat maakt de beoordeling een **controle op volledigheid**, geen oordeel over de inhoud. Het werkt ook twee kanten op: bij een onvolledige melding gaat de termijn niet lopen. De OD moet dan wel aangeven wat ontbreekt, anders blijft de saneerder in onzekerheid. In **ECLI:NL:RBZWB:2026:4645** had het college de melding niet geaccepteerd omdat het inventarisatierapport niet aan de indieningsvereisten voldeed.
- **Een start vóór de termijn.** Wie eerder wil beginnen, heeft wel een **beslissing van het bevoegd gezag nodig**: de afwijking van **lid 3**. Dat is geen toestemming voor de melding, maar een **beslissing over de termijn**. Hier móét de OD dus oordelen. Zij kan het niet bij zwijgen laten.

4. Is de Bbl dan niet juist?
Het is verleidelijk te zeggen dat het niet klopt dat een zeer gevaarlijke stof vier weken mag blijven liggen. Die conclusie is te kort door de bocht.

De termijn is verdedigbaar als **veiligheidsinstrument**. Een haastige sanering zonder toetsing vooraf kan meer vezels vrijmaken dan het wachten zelf. De termijn laat het bevoegd gezag controleren of **inventarisatie, werkplan en uitvoering deugen**.

De regelgever laat spoed over aan een **bevoegdheid zonder waarborgen**. Lid 3 is een **discretionaire bevoegdheid**. Voor zover ik heb gezien, bevat het Bbl **geen termijn** waarbinnen het bevoegd gezag op een spoedverzoek moet reageren en **geen plicht om een afwijzing te motiveren**. Wie met een goed onderbouwd verzoek komt, kan dus **zonder antwoord blijven zitten**. Dat is een **gat in de procedure**, geen onjuistheid in de norm.

Asbest: zeer zorgwekkend, maar geen plicht om direct te verwijderen

Asbest is **kankerverwekkend (categorie 1A)** volgens de **CLP-verordening**, met eigen **CAS-nummers** per type, en geldt als **Zeer Zorgwekkende Stof**. Dat onderstreept de ernst. Er volgt echter geen algemene plicht uit om het **direct** uit de leefomgeving te halen.

- **Europa.** De **REACH-verordening (bijlage XVII, vermelding 6)** verbiedt het produceren, in de handel brengen en gebruiken van asbest. **Richtlijn 2009/148/EG**, gewijzigd door **Richtlijn (EU) 2023/2668**, beschermt werknemers. In de Raadsstukken staat dat verwijdering **geen harde verplichting** is, maar een **optie**.
- **Nederland.** Wetsvoorstel **34.675** zou een grondslag geven voor een verbod op het voorhanden hebben van asbestproducten (asbestdakenverbod per 2024). De **Eerste Kamer verwierp** dit voorstel op **4 juni 2019**. Een landelijke verwijderplicht bestaat dus niet. Wel kan het bevoegd gezag optreden bij **ernstig beschadigd of verweerd** materiaal.
- **Zorgplicht.** Artikel **3.5 Bbl** verplicht degene die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat de staat van het bouwwerk tot gevaar kan leiden, **alle redelijkerwijs te vragen maatregelen** te nemen. Dat is geen verwijderplicht, maar **wachten zonder maatregelen is geen neutrale keuze**.

Juist omdat er geen vaste verwijderdatum of algemene plicht is, is de **beoordeling per geval** het enige instrument om te bepalen wanneer asbest weg moet. Dat maakt een **spoedverzoek** tot de **kern van het stelsel**.



5. Wat betekent "zo spoedig mogelijk"?
De woorden spelen een rol in uitvoeringsvoorschriften zoals **artikel 7 Asbestverwijderingsbesluit 2005** en **artikel 4.45 Arbobesluit** (uitleg door de **Raad van State**). Ze gaan over **verzamelen en afvoeren van asbestafval**, niet over een algemene opdracht om elk aangetroffen asbest **onmiddellijk te saneren**.

Toch blijft de inhoudelijke vraag bestaan: als deskundigen aantonen dat uitstel het risico vergroot, moet het bevoegd gezag **uitleggen hoe dat risico wordt beheerst** en waarom wachten noodzakelijk blijft.

6. Mag de saneerder zelf beginnen?
Dat is **juridisch risicovol**. De saneerder is **normadressaat** van afdeling 7.1 Bbl (artikel **7.3**), dus een overtreding van artikel **7.10** komt voor zijn rekening. Het Bbl geeft het bevoegd gezag de bevoegdheid om af te wijken van de termijn en geeft de saneerder **geen algemene uitzondering** om eerder te starten.

- **Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 27 mei 2026 (ECLI:NL:RBZWB:2026:4645).** o Sloop zonder melding en zonder inventarisatierapport → **bestuursdwang** en **last onder dwangsom**. o Geen uitzondering op de **beginselplicht tot handhaving**. o **Evenredigheid:** alleen onevenredig bij omstandigheden die zwaar genoeg zijn (concreet zicht op legalisatie, gelijkheidsbeginsel, vertrouwensbeginsel). o Artikel 7.10 lid 3 werd **niet beoordeeld**.
- **ABRvS 16 april 2025 (ECLI:NL:RVS:2025:1695).** Bij bouwwerken van vóór 1994 moet de sloper **altijd inventariseren** (artikel **7.9 Bbl**).
- **Strafrechtelijke route.** Overtreding van artikel 7.10 → strafbaar via **artikel 4.3 Omgevingswet** en **artikel 1a WED**. In **ECLI:NL:RBNNE:2026:2765** stond in de tenlastelegging dat de termijn niet was verkort overeenkomstig **artikel 7.10 lid 3**.

7. Onverwacht aangetroffen asbest: een eigen route

- **ABRvS 26 januari 2022 (ECLI:NL:RVS:2022:241).** Extra aangetroffen asbest → geen nieuwe sloopmelding nodig door **artikel 1.26, achtste lid, Bouwbesluit 2012**.
- **Rechtbank Noord-Nederland, 13 juli 2026 (ECLI:NL:RBNNE:2026:2765).** Tijdens toegestane sloopwerkzaamheden aangetroffen asbest → aanvullende melding → **artikel 7.11 lid 3 Bbl** vormt een uitzondering op artikel 7.10 → **geen vierwekentermijn**. Feit bewezen maar **niet strafbaar** → **OVAR**.

Dit is een andere situatie dan een geplande sanering met voorafgaand spoedverzoek. Een uitspraak die artikel 7.10 lid 3 direct toepast op zo'n spoedverzoek is **niet gevonden**.

8. Een beroep op de omstandigheden
Als de saneerder toch start en een sanctie volgt, kan "zo spoedig mogelijk verwijderen" deel uitmaken van een verweer.

- **Zorgvuldigheid en motivering (art. 3:2 en 3:46 Awb)**
- **Evenredigheid (art. 3:4 lid 2 Awb)**
- **Bijzonder geval bij handhaving**
- **Hoogte dwangsom (art. 5:32b lid 3 Awb)**
- **Bestuurlijke boete (art. 5:41 en 5:46 Awb)**

Hoe concreter de spoed is vastgelegd en hoe aantoonbaarder om afwijking is verzocht, hoe sterker het verweer.

9. Wat mag de saneerder verwachten van het bevoegd gezag?
Een **tijdige, gemotiveerde reactie** op een onderbouwd verzoek:

- of de melding volledig is;
- welke risico's zijn meegewogen;
- waarom de voorgestelde startdatum wel of niet aanvaardbaar is.

Wordt afgeweken, dan blijven alle andere eisen gelden. Wordt niet afgeweken, dan moet duidelijk zijn:

- wie bewaakt de situatie;
- wie mag de locatie betreden;
- hoe worden bewoners/werknemers/omwonenden geïnformeerd.

Een standaardverwijzing naar de termijn of naar "toestemming" is **geen antwoord** op een concrete onderbouwing.

De saneerder moet zijn verzoek wel concreet maken: wat is aangetroffen, wat is het risico van uitstel, welke tijdelijke maatregelen zijn genomen en waarom kan de sanering veilig eerder beginnen? Een modelbrief die al deze onderdelen bevat, staat in Bijlage 1.



10. En als het bevoegd gezag niet reageert?
Een **verzoek om afwijking van de meldingstermijn** dat **onbeantwoord blijft**, laat de saneerder in de **ergste positie** achter: de situatie duurt voort, de termijn loopt en een **eigen start brengt het risico van handhaving**. Daarom is de **vorm van het verzoek belangrijk**. Een telefoontje of een korte e-mail is **moeilijk later te bewijzen** en **dwingt weinig af**.

Bijlage 1 bij dit artikel is een **modelbrief** die de saneerder of inventariseerder kan gebruiken. De brief doet **vijf dingen**:

- **Onderbouwt de spoed concreet**, met verwijzing naar het **inventarisatierapport**, de **staat van het materiaal**, de **blootstelling** en de **gevolgen van vier weken uitstel**.
- **Vraagt eerst om een volledigheidsoordeel** (**artikel 7.11 Bbl**), **binnen één werkdag**. Zo kan de OD niet later stilzwijgend aanvoeren dat de termijn nog niet loopt.
- **Stelt een vaste datum** voor een **gemotiveerde beslissing** op het verzoek om afwijking (**artikel 7.10 lid 3 Bbl**) en vraagt bij een afwijzing om **uitleg over de meegewogen risico's** en de **tijdelijke maatregelen**.
- **Vraagt naar de wettelijke basis** van een eventueel **toestemmingsvereiste**. **Artikel 7.10 lid 1** kent een **meldplicht** en **geen goedkeuring**.
- **Legt de verantwoordelijkheid voor de wachttijd vast** en **kondigt vervolgstappen aan** als een beslissing uitblijft.

De brief is **geen wondermiddel**. Lid 3 is een **bevoegdheid van het bevoegd gezag**, dus de saneerder kan een **tijdige en gemotiveerde beslissing vragen**, maar **geen gunstige beslissing afdwingen**. Of een beslissing op zo'n verzoek een **besluit in de zin van de Awb** is, met een **beslistermijn** en de mogelijkheid van **beroep wegens niet tijdig beslissen**, zal per geval moeten worden beoordeeld. Bij **dreigende handhaving** of een **boete** blijft **juridisch advies op basis van het dossier** nodig.

Zonder reactie starten blijft juridisch riskant. De brief doet dan wel iets anders: hij toont aan dat de saneerder **tijdig, schriftelijk en onderbouwd** om een beslissing heeft gevraagd. Dat telt mee bij de beoordeling of **handhaving** of een **boete redelijk en evenredig** is (**artikel 3:4 en 5:46 Awb**).

11. Een uitgangspunt voor de asbestdialoog
Wanneer deskundigen aantonen dat sanering **spoed** heeft, moet het bevoegd gezag de mogelijkheid om de meldingstermijn te verkorten **daadwerkelijk en tijdig beoordelen**.

Een standaardtermijn mag niet zonder individuele afweging leiden tot uitstel van noodzakelijke sanering of tot bestraffing van partijen die aantoonbaar zorgvuldig en veilig hebben gehandeld.

Het uitgangspunt is dat risico's **direct worden beheerst**, spoedverzoeken **inhoudelijk worden beoordeeld** en sanering **zo snel mogelijk veilig** kan plaatsvinden.



Juridische bronnen

- Artikel 3.5, 7.3, 7.9, 7.10 en 7.11 Besluit bouwwerken leefomgeving (wetten.overheid.nl; art. 7.10 geraadpleegd per 24 september 2026); IPLO, Meldingsplicht sloopactiviteit
- Artikel 4.3 Omgevingswet; artikel 1a Wet op de economische delicten
- Artikel 7 Asbestverwijderingsbesluit 2005; artikel 4.45 Arbobesluit
- Verordening (EG) nr. 1907/2006 (REACH), bijlage XVII, vermelding 6; Richtlijn 2009/148/EG, gewijzigd door Richtlijn (EU) 2023/2668
- Kamerstuk 34.675 (Verwijdering asbest en asbesthoudende producten), verworpen door de Eerste Kamer op 4 juni 2019
- Artikel 3:2, 3:4 lid 2, 3:46, 5:32b lid 3, 5:41 en 5:46 Awb
- ABRvS 26 januari 2022, ECLI:NL:RVS:2022:241; ABRvS 16 april 2025, ECLI:NL:RVS:2025:1695
- Rb. Zeeland-West-Brabant 27 mei 2026, ECLI:NL:RBZWB:2026:4645; Rb. Noord-Nederland 13 juli 2026, ECLI:NL:RBNNE:2026:2765

De publicatie is naar eer en geweten opgesteld en gebaseerd op de best beschikbare informatie. Desondanks kunnen fouten of onvolledigheden voorkomen en kan informatie verouderen. De inhoud is niet bedoeld als vervanging van professioneel advies. Gebruik van de informatie is volledig op eigen risico. Ik aanvaard geen aansprakelijkheid voor directe of indirecte schade voortvloeiend uit het gebruik van deze informatie, noch voor de inhoud van externe websites waarnaar wordt verwezen.
Deze inhoud is copyright-free en valt in het publiek domein (CC0)

Bijlage 1: Brief voor saneerder / inventariseerder

Verstuur per e-mail én aangetekend, met ontvangstbevestiging. Vul de velden tussen [ ] in. Laat de opdrachtgever of eigenaar meetekenen of in de cc opnemen: de zorgplicht van art. 3.5 Bbl rust mede op hem.

Aan: het college van burgemeester en wethouders van [gemeente], t.a.v. [naam behandelaar] van [omgevingsdienst]
Cc: [opdrachtgever/eigenaar], [inventariseerder/saneerder]

Datum: [datum]
Ons kenmerk / uw kenmerk: [kenmerk] / [meldingsnummer]

Betreft: spoedverzoek tot afwijking van de meldingstermijn (art. 7.10 lid 3 Bbl) voor asbestverwijdering aan [adres]; verzoek om beslissing vóór [datum + tijd]

Geachte [naam],

Op [datum] hebben wij de sloopmelding voor het verwijderen van asbest aan [adres] ingediend (meldingsnummer [nummer]). Wij verzoeken u de meldingstermijn van artikel 7.10 lid 1 Bbl op grond van lid 3 te laten vervallen of te verkorten tot [datum], en vragen u hierover uiterlijk [datum, bij voorkeur twee werkdagen na verzending] om [tijd] schriftelijk te beslissen.

1. Waarom spoed
[Beschrijf concreet:]

- wat is aangetroffen (materiaal, hoeveelheid, hechtgebonden of niet-hechtgebonden, risicoklasse volgens het inventarisatierapport van [datum, rapportnummer]);
- de huidige staat (beschadiging, verwering, zichtbare vezelafgifte, meetresultaten);
- wie of wat is blootgesteld of kan worden blootgesteld (bewoners, werknemers, omwonenden, gebruik van de locatie) en op welke manier;
- wat de gevolgen zijn van vier weken uitstel (voortgaande verwering, toegang niet te beperken, leegstand, stilliggende reparatie);
- welke tijdelijke maatregelen al zijn genomen of kunnen worden genomen, en waarom die volgens ons onvoldoende zijn om het risico gedurende vier weken te beheersen.

2. Waarom de sanering veilig eerder kan beginnen
Het asbestverwijderingsbedrijf [naam] beschikt over procescertificaat [nummer]. Het werkplan [datum], toegespitst op deze sanering, en het inventarisatierapport zijn bijgevoegd. Alle overige eisen aan inventarisatie, deskundigheid, uitvoering en bescherming blijven onverkort van toepassing.

3. Juridisch kader

- Artikel 7.10 lid 3 Bbl bepaalt dat, als dit naar het oordeel van het bevoegd gezag nodig is, kan worden afgeweken van de termijnen uit lid 1 en 2. Het is uw bevoegdheid, en dat verplicht u tot een zorgvuldige afweging van dit concrete verzoek (art. 3:2 Awb), met een deugdelijke motivering (art. 3:46 Awb) en met aandacht voor de evenredigheid van de gevolgen van uitstel (art. 3:4 lid 2 Awb).
- Artikel 3.5 Bbl verplicht degene die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat de staat van het bouwwerk tot gevaar voor de gezondheid kan leiden, alle redelijkerwijs te vragen maatregelen te nemen om dat gevaar te voorkomen of niet te laten voortduren. De onderbouwing in deze brief laat zien dat wachten het gevaar laat voortduren.
- Voor zover u stelt dat wij moeten wachten op uw “toestemming” of “acceptatie” van de melding: artikel 7.10 lid 1 Bbl kent een meldplicht en geen goedkeuringsvereiste. Wij verzoeken u aan te geven op welke wettelijke bepaling een toestemmingsvereiste berust, mocht u dat stellen.

4. Wat wij van u vragen

1. Binnen één werkdag schriftelijk bevestigen dat de melding volledig is in de zin van artikel 7.11 Bbl, of aangeven welke gegevens volgens u ontbreken.
2. Uiterlijk op [datum, tijd] een gemotiveerde beslissing op dit verzoek om afwijking van de termijn.
3. Indien u het verzoek afwijst: een motivering waarin u aangeeft welke risico's u hebt meegewogen, waarom de voorgestelde datum niet aanvaardbaar is, welke tijdelijke maatregelen u in de tussentijd nodig acht en wie voor de uitvoering daarvan verantwoordelijk is.
4. Indien u de termijn verkort: bevestiging van de datum waarop wij mogen starten.

5. Wat wij doen in de tussentijd

[Wij zullen de sanering niet starten voordat de termijn is verstreken of u hebt beslist.] Wij nemen ondertussen de volgende tijdelijke maatregelen: [afzetting, toegangsbeperking, tijdelijke afdichting, inspectie, enz.]. De verantwoordelijkheid voor de gevolgen van uitstel, voor zover die voortvloeien uit uw beslissing om niet af te wijken, leggen wij nadrukkelijk bij u neer.

6. Bij uitblijven van een beslissing

Voor zover uw beslissing een besluit is in de zin van de Awb, wijzen wij u op de beslistermijn van artikel 4:13 Awb en behouden wij ons het recht voor u in gebreke te stellen (artikel 4:17 Awb) en beroep in te stellen wegens niet tijdig beslissen. Daarnaast behouden wij ons alle rechten voor, waaronder het verhalen van schade die ontstaat door vertraging, ook ten aanzien van de gemeente. Wij informeren het college en [de gemeenteraad / de portefeuillehouder] over de afhandeling van dit verzoek.

Wij zijn voor overleg bereikbaar op [telefoonnummer] en [e-mailadres].

Hoogachtend,

[naam, functie, bedrijf; handtekening opdrachtgever/eigenaar]

Bijlagen: inventarisatierapport; werkplan; foto's en meetgegevens; kopie sloopmelding met ontvangstbewijs; certificaat; overzicht van tijdelijke maatregelen.